

“O‘ZLASHMA” SO‘ZINING NEMIS TILIDA TA‘RIFI VA TASNIFI

Zulxonov Mustafо Jo‘rayevich

f.f.n., dotsent v.b., Toshkent davlat pedagogika universiteti,

E-mail: zulxonovmustafо@gmail.com

ANNOTATSIYA

Maqolada nemis tiliga o‘zlashgan so‘zlarning tahlili ochib berilgan. Ularning o‘ziga xos ozlashish tarixi, ta‘rifi, shakllanishi, rivojlanishi, davri, turlari, tildagi vazifasi va maqsadi, fanda egallagan orni kabi masalalar yoritib berilgan.

Kalit so‘zlar: o‘zlashgan so‘z, o‘zlashma, Entlehnung, o‘zlashtirish, o‘zlashish, moslashish, ifoda, muqobil variant, atama, fonetik, orfografik va morfemik xususiyatlar.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ И КЛАССИФИКАЦИЯ СЛОВА “ЗАИМСТВОВАНИЕ” В НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКЕ

Зулхонов Мустафа Жураевич

к.ф.н., и.о. доцент,

Ташкентского государственного педагогического университета,

E-mail: zulxonovmustafо@gmail.com

АННОТАЦИЯ

В статье раскрывается анализ заимствованных слов в немецкий язык. Объясняются такие вопросы, как их уникальная история, определение, формирование, развитие, эпоха, виды, функция и назначение в языке, их место в науке.

Ключевые слова: заимствованное слова, заимствование, заимствовать, присвоение, адаптация, выражение, альтернатива, термин, фонетические, орфографические и морфемные признаки

DEFINITION AND CLASSIFICATION OF THE WORD “BORROWING” IN THE GERMAN LANGUAGE

Zulxonov Mustafu Jurajevich

Ph.D., Associate Professor, Tashkent state pedagogical university,

E-mail: zulxonovmustafo@gmail.com

ABSTRACT

The article reveals the analysis of borrowed words in the German language. Questions such as their unique history, definition, formation, development, era, types, function and purpose in language, their place in science are explained.

Keywords: *borrowed words, borrowing, borrow, assignment, adaptation, expression, alternative, term, phonetic, spelling and morphemic features.*

O‘zlashish jarayonlari asosan leksemalarni import qilish yo‘li bilan amalga oshirilganligi sababli o‘zlashma chet tilidagi shaklida qabul qilinadi. Bu o‘zlashmalar, o‘zlashmalarning o‘zlashish jarayoni yoki tashqi o‘zlashmalar natijasi sifatida gapiriladi. Ammo har doim ham chet tilidan faqat so‘zlar o‘zlashavermaydi. So‘zlar original tilidan to‘laligicha ya’ni o‘z morfem konstruksiyalari bilan ko‘chib o‘tishi va o‘z tilining o‘zlashtirma vositalari bilan yasalishi mumkin. Ushbu holat uchun alohida termin mavjud bo‘lib u nemis tilida “Lehnbildung” deb nomlanadi. Ko‘pincha faqat chet tilidagi so‘zlarning ma’nosi o‘zlashadi va mahalliy so‘z yordamga chaqiriladi. Ushbu eski so‘z uchun shu holatda “Lehnbedeutung” atamasi qo‘llaniladi. Yuqoridagi o‘zlashma jarayonlari uchun xususan so‘z materiallarining shakli va ma’nosini, ahamiyati va tuzilishini ifodalaydigan til ta’sirlarini o‘z ichiga olgan bir umumiy termin “Lehnpragung” qo‘llaniladi. O‘zlashmalarga xos bo‘lgan bu fikrlar Verner Betzning o‘z mualliflik asari “Deutsch und Lateinisch” da eski nemis adabiy tilidagi o‘zlashmalar asosida rivojlangan.

Nemis tili ilm-fanida chet tilidan o‘zlashmalarning ko‘plab tasniflari mavjud bo‘lsa ham, ular asosan Verner Betzga qaytadi va faqat uning tasnifini o‘zgartiradi. Lekin bu keng tarqalgan “Lehngut” tipologiyasi sof diaxron va yozma tilning leksik o‘tkazmalarini yozib olishga imkon beradi. Biroq, bu interferensiya hodisalarining

har doim bir xil tarzda va bir xil darajada birlashtirilganligi va qaysi qo‘shimcha toifalar ulardan kelib chiqishi mumkinligi haqida hech qanday ma’lumot bermaydi.[9:116-128]

Quyida individual tarzda o‘zlashmalarning xususiyatlari, “Wortentlehnungen” - so‘z o‘zlashmalar va Chet so‘z va o‘zlashma (Fremdwort und Entlehnung) terminlar ma’nosi va ma’no chegaralash muammolari ko‘rib chiqiladi.

Chet so‘zmi yoki nemischa belgisi mavjud o‘zlashmami? degan savolga quyidagicha javob olingan. Bir tildan ikkinchisiga kirib kelib, chet so‘zning qay darajada qabul qiluvchi tilga o‘zlashib ketganligini aniqlash, ayniqsa ularni chet so‘z

va uzlashmalarga ajratishning qiyin ekanligi ilmiy adabiyotlarda qayta-qayta ta'kidlanib kelinmoqda. Bu masala bilan birinchilar qatori shug'ullangan nemis tilshunoslari o'zlashgan so'zlarni «aniq qilib chet so'z yoki o'zlashma ekanligini farqlab berish ba'zi bir sabablarga ko'ra qiyin ekanligi» [7:79], «chet so'zlar masalasi cho'g' temir ekanligi, kimki unga qul urmoqchi bo'lsa osongina barmoqlarini kuydirib olishi» [5:80] mumkinligini uqtirishgan edi. Ta'kidlangan qiyinchiliklarga, «ogohlantirishlarga» qaramay, tilshunoslikda o'zlashgan so'zlar klassifikaqiyasi buyicha katta ishlar qilindi, ilmiy fikr-mulohazalar bildirildi.

Nemis tilidagi o'zlashmalar natijalari uchun ikkita atama odatiy holga aylandi: „Fremdwort“ – chet so'z va „Lehnwort“ – o'zlashma so'z. Chet so'z va o'zlashma so'zlarining terminologik farqlanishi nemischalashtirish darajasiga bog'liq.

Chet so'zi (Fremdwort) - bu asl shaklini, ya'ni imlosi, fonetik shakli va fleksiyasini saqlagan holda, boshqa tildan umumiy lug'at tarkibiga kiritilgan so'z.

Masalan: *Saison* < frz. *saison*.

Xorijiy so'z tushunchasining bugungi kundagi ma'nosi, ehtimol qadimgi nemis tilining qadimgi davrlarida bo'lmagandir. Rimliklardan tosh uylar qurishni o'rgangan german qabilalari quyidagi so'zlarni o'zga masofani saqlashi kerak bo'lgan begona narsa sifatida tushunib yetmasdan qabul qildilar. Chet so'z atamasi birinchi bo'lib XVIII asrda Jean Paul tomonidan yaratilgan. Shu bilan birga bu atama XVII asr o'rtalarida Shoteliy kabi olimlarning e'tiborini tortdi. Faqat „Fremdwort“ (Chet so'z) atamasi o'rniga „ausländische Wörter“, yani xorijiy so'zlar terminlarini qo'llaganlar.

Ushbu atamaning bahsli differentsiatsiyasi tufayli tilshunoslar orasida shunday fikr bor: [4:46] Agar siz ushbu atamani saqlamoqchi bo'lsangiz, uni barcha holatlar bilan cheklashingiz va aniqroq farqlashingiz kerak. Nemis tili lug'ati tarkibida muhim rol o'ynamaydigan va moslashishning juda kam xususiyatlarini ko'rsatadigan so'zlar uchun „Zitatwort“ (O'zlashma so'z – faqat ushbu so'z kelib chiqqan mamlakatda mavjud bo'lgan narsalar yoki dalillarni belgilaydi, lekin o'zlashib ishlatilayotgan tildagi emas) so'zi atamasi tavsiya etiladi. [8:48] „Zitatwort“ lar maxsus nomlar bilan chambarchas bog'liq bo'lgan chet el so'zlarining maxsus guruhini tashkil qiladi, asosan ular ekzotizmlar va faqat ushbu mamlakatda mavjud bo'lgan narsalarni bildiradi.

Masalan ingliz tilidagi *Queen*, yapon tilidagi *Harakiri*, rus tilidagi *Duma*.

Nemis tilidagi chet tilidan o'zlashgan so'zlar jamlanmasidagi so'zni anglatgan, nemis tili tizimiga to'liq mos keluvchi, nemis tilida gapiradiganlar tomonidan begona deb tan olinmagan, odatiy so'z boyligining bir qismi bo'lgan va shu sababli nemis tilidagi so'z hisoblangan chet so'zni tavsiflash uchun „Lehnwort“ termini ishlatiladi. Bu termin asosan shunday o'zlashmalarga aytiladiki, ular nemis tili lug'ati tarkibiga to'liq moslashgandir.

Masalan: *der Bischof* < griech. *episkopos*, *pfeifen* < lat. *pipare*, *die Kutsche* < ung. *kocsi*.

„Lehnwort“ atamasi XIX asrning o‘rtalaridan beri mavjud. Asta-sekin, ushbu atama nemis tilining tovush tizimiga va ichki fleksiyasiga shunchalik moslashgan va faqatgina etimologik tadqiqotlar davomida chet tilidan kirib kelgan so‘zlar ekanligini bilishimiz mumkin bo‘lgan o‘zlashmalar uchun ishlatiladigan termin sifatida foydalinaldi deya ko‘rsatib o‘tilgan nemis ensiklopediyasida.

Ushbu nemischalashgan o‘zlashgan so‘zlar chet el tilining kelib chiqishini inkor qilmaydigan haqiqiy chet el so‘zlari bilan yonma-yon joylashgan, hattoki ushbu tilning oddiy ishtirokchisiga ham:

Lyrik, telefonieren, intensiv

Ammo hozirgi nemis tilida „Lehnwort“ atamasi nemis tilining tovush, yozuv va fleksiyasiga moslashmagan, ammo ozmi-ko‘pmi yaxshi ishlatilgan boshqa tillardagi leksemalar uchun ham ishlatiladi.

Masalan: *Curry* ‘Gewürzmischung‘.

Biroq, „Fremdwort“ (chet so‘z) va „Lehnwort“ (o‘zlashma) farqlari o‘rtasiga aniq chiziq chizish har doim ham mumkin emas. Agar o‘zlashmalar nemis tiliga juda moslashgan bo‘lsa, biz ularni „Lehnwort“ deb ataymiz. Sinxron tarzda ko‘rib chiqilganda, bularni nemischa so‘zlar sifatida baholash kerak: Ular odatda tushunarli va tovush tizimida va fleksiyada farq yo‘q bo‘ladi.

Masalan: *Wein und Stein*.

Buni faqat tarixiy tadqiqotlarga ko‘rsatishi mumkin. Agar o‘zlashmalar begona tildagi shakllarini saqlab qolsa, urg‘u va talaffuzi bilan nemis tilidan farq qilsa, biz ularni „Fremdwort“ (chet so‘z) deb ataymiz. Ammo so‘zlarning butun guruhini ikkala guruhga ham ajratish mumkin:

Masalan *Kultur, Sport, Note, komisch, starten*

Aksincha, shunchalik keng o‘tish davri mavjudki, natijada „Fremdwort“ va „Lehnwort“ terminlari o‘rtasidagi farqni ajratishda ikkilanishlar yuzaga kelmoqda. Ba’zi chet tilidan o‘zlashgan so‘zlar uzoq vaqt chet so‘z bo‘lib qolmoqda, boshqalari esa „Lehnwort“ ga juda tez o‘tmoqda.

Turli xil tahlillar ko‘rsatganidek, hukm har bir holatda umumiy emas, balki individualdir, so‘z chet el so‘zi yoki yo‘qligini hal qilishda, til tashuvchisi, ayniqsa, quyidagi mezonlarga rioya qiladi. [1:27]

1. Talaffuz, so‘z urg‘usi va yozilishi. *Bibliothek, Luxus, extra, Club* so‘zlarini deyarli 100% til egalari chet so‘zlari deb hisoblashadi, lekin nemischalashgan yozuvdagi *Klub* so‘zini 20% odamgina chet so‘z ekanligini bilishadi. Ammo ba’zida nemislashtirilgan imlo darhol sezilmaydi, masalan. *Telefon* o‘rniga *Telephon* hali ham ularning yarmini nemis tilidagi so‘z emasligini bildiradi.

Nemischa soʻzining urgʻusi ahamiyati *Café* soʻzini *Kaffee* dan ajratib turadi, yaʼni kafeni qahvadan ajratib turadi.

2. Soʻzning morfemik tuzilishi va shu bilan uning soʻz yasalishi paradigmalariga qoʻshilishi. Fonemalar yoki morfemalarning ayrim ketma-ketliklari xorijiytlarning muhrini bosadi va ushbu soʻzlar osongina begona soʻzlar deb nomlanadi: Masalan: *Nation*, *Revolution*, *expressiv*, *Humanismus*. Gibril shakllanishlar (aralash shakllanishlar), mahalliy va xorijiy tillarning qoʻshimchalari birikmasi bilan qaror qabul qilish yanada qiyinlashadi. Masalan, *buchstabieren*, *temperamentvoll*. *Buchstabieren* -ieren qoʻshimchasini olgandan keyin begona soʻz sifatida anglanilgan boʻlsa, unga qarama-qarshi sifatida *temperamentvoll* soʻzi nemischadir. Begona affiks chet tili xarakterini qoʻllab-quvvatlaydi. Oʻzlashgan soʻzlar soʻz yasash paradigmalarida turlicha tasniflanadi. Uzoq vaqtdan beri oʻzlashgan soʻzlar baʼzi oddiy soʻzlarni (*Champagner*, *Chaussee*, *Clown*) tasniflash mumkin emas. Boshqalari kompozitalar hosil qiladi, ammo derivatsiyani emas. (*Toilette*, *Serviette*).

3. (Munozarali boʻlsa ham) soʻzni ravonligi va kundalik tilda tanish darajasi. Respondentlar tomonidan tez-tez uchrab turadigan chet tili soʻzlari mahalliy, kamroq uchraydigan soʻzlar chet ellik deb taʼriflanadi. *Doktor* soʻzini uch qismi, *Diktator* soʻzini uchdan ikki qismi chet tili soʻzi ekanligini hamda *Familie* soʻzini esa oʻn foizdan kamroq chet tili soʻzi deb taʼriflanadi. Shundan maʼlum boʻladiki, kamroq tarqalgan nemis tilidagi soʻzlari chet tili soʻzlari deb yuritiladi: *Flechse*, *tosen*. Agar soʻz bir nechta maʼnoga ega boʻlsa, ular ham turli xil ishlatilishi va ishlatilish vaziyatiga turlicha taʼsir qilishi mumkin. *Note* musiqiy belgi sifatida hech qanday holatda chet tilidan kirib kelgan soʻz sifatida qabul qilinmagan, *Note* „rasmiy yozma aloqa“ maʼnosida esa deyarli istisnosiz, *Note* „pul birligi“ maʼnosida esa soʻrovnomadagi koʻpchilik chet tilidan kelgan soʻz sifatida qabul qilingan. Nemischalashtirish bosqichi jarayoni uchun nafaqat shakli, balki vazifasi ham hal qiluvchi hisoblanadi. Agar siz chet tili soʻzining funktsiyalari haqida gapiradigan boʻlsangiz, unda siz birinchi navbatda ona tilingizdagi soʻzi bilan sinonim boʻlgan birliklar nuqtai nazardan boʻshliqlarni toʻldiradigan birliklarni yodda tutasiz.

Soʻzlar asrlar davomida oʻzlarining begonalik xususiyatlarini saqlab qolishlari mumkin va asrlar davomida nemischalashtirish darajasi uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega boʻlmasligi mumkin.

Masalan: *Natur*, *Fundament*, *Apostel*.

Yuqoridagi kabi xorijiy soʻzlar IX asrda oʻzlashtirilgan:

Bilanz, *Bibliothek*, *Luxus* kabi soʻzlar esa nemis tilida XVI asrdan beri mavjud boʻlib, ular odatda chet tilidan kirib kelgan soʻzlari sifatida qabul qilinmoqda.

Bugungi kundagi yosh chet tilidan o‘zlashgan so‘zlar hozirgi nemis tilida quyidagilar:

Masalan: *Videoclips*, *Pizza* va boshqalar.

XIX asrda qabul qilingan quyidagi so‘zlarni deyarli barcha so‘rovnomada qatnashgan respondentlar nemischa so‘zlar deb atashadi. [2:30]

Sinxronizatsiya nuqtai nazaridan “Lenwort” larni nemis tilining asl so‘zlaridan farqlash mumkin emas, ular nemis tili qoidalari tizimiga moslashtirilgan.

Ajratish qanchalik qiyinligini fransuz tilidan o‘zlashtirilgan “Garage” leksemasi ko‘rsatib turibdi, bu so‘z ko‘pligini –n bilan yasaydi. – bunga qarama-qarshi sifatida “Hotel” so‘zini olaylik - standart tilda u jarangli tovush bo‘lgan asl chet tili fonemasi hisoblangan [s]> [ʒ] ni olgan. Masalan, romantizm tillaridan turli vaqtlarda quyidagi so‘zlar qabul qilingan:

Banner→, *Abenteuer*→, *Promenade*→, *Bassin*→, *Crème*.

Ular “Fremdwort” va “Lehnwort” lar o‘rtasida keng o‘tish maydoni mavjudligini ko‘rsatadi. “Banner” so‘zini faqatgina so‘z tarixini ko‘ribgina chet tilidan o‘zlashganini bilish mumkin: aksenti, talaffuzi, imlosi, morfologiyasi nemis tili qoidalariga mos keladi. Abenteur so‘zi chet tilidan o‘zlashgan deb qabul qilinadi, garchi u odatda nemis tili fonetikasi va grafemikasiga ergashsa ham, chunki u paradigmatic jihatdan qo‘llab-quvvatlanmaydi va takrorlanuvchi morfemalarga bo‘linmaydi. “Promenade” so‘zida talaffuzi va –ade suffiksi orqali bilan ham chet tilidan o‘zlashganini bilishimiz mumkin. “Bassin” so‘zida frantsuzcha tovush o‘zining asosiy tovushi sifatida saqlab qoldi: ya’ni [bassɜ̃] [bassi:n]emas. “Crème” so‘zi uchun nemis tilida parallel shakli ham ishlab chiqilgan: bu *Krem* (e). Kafe va qahva (yuqorida ta’kidlab o‘tkanimizdek) shunga o‘xshash tarzda xizmat qiladi. *Banner* va *Cafe* so‘zlarini “Fremdwort” va “Lehnwort” ning qutbli qarama-qarshiligiga misol sifatida ko‘rish mumkin. [6:236-264]

Banner *Abenteuer Promenade Bassin Crème/Krem(e) Café*

Lehnwort

Fremdwort

Ushbu qutblar orasidagi chiziqdagi nuqta o‘zlashtirilgan so‘zlar uchun odatiy holdir. So‘zlarning bunday o‘zlashishlari nemis tilidan tashqari chet tili xususiyatlariga ham ega bo‘ladi.

O‘zlashma so‘zlarining nemis tili tizimiga to‘g‘ri kelishini quyida ko‘rib chiqamiz. Ko‘pgina o‘zlashmalarda ularning nemis tilidagi assimilyatsiya jarayonini kuzatib borish mumkin. Agar chet el tilidan olingan so‘z o‘zining tashqi shakli bilan nemis tiliga qabul qilinsa, nemis tili tizimiga moslashtiriladi. Bu esa asosan tovushlar, imlo va shakllarning shakllanishida ko‘rinadi. Shu bilan birga, to‘liq integratsiya chet

tili soʻzi soʻz birikmasida doimiy oʻrnini topishi bilan amalga oshiriladi, chunki u ishlatilishdagi hosilalar yoki birikmalar orqali oʻzini barqarorlashtiradi va ehtimol maʼlum uslubiy funktsiyalarni ham bajaradi. Sinxron tarzda koʻrib chiqilganda, soʻzni endi mahalliy soʻzdan, *Wein* va *Ziegel* kabi misollardan ajratib boʻlmaydi.

Fonetik-fonologik soha nuqtai-nazaridan koʻrib chiqadigan boʻlsak koʻpincha tovush oʻzlashmaning oʻzlashish jarayoni boshida oʻzgartiriladi va nemis tili tovush tizimiga moslashtiriladi. Bu judayam zarur, chunki qardosh tillarning fonema tizimlari ham mos kelmaydi. Tovush oʻrnini bosish odatda chet tili fonemasining oʻrnini shu kabi tovush chiqaradigan nemis fonemasi bilan almashtirishda sodir boʻladi.

Chet tilidan oʻzlashgan soʻzning nemis tilida soʻzlashuvchilar tilida ogʻzaki shakli odatda boshidanoq manba tilidagi tovushga mos kelmaydi. Agar nemis tilida soʻzlashadigan inson [ʼmænidʒə(r)] va [klaun] deb aytgani uchun *Manager* va *Clown* soʻzlarini ingliz tilida talaffuz qilyapman deb oʻylasa, u xato qiladi. Ushbu inglizcha soʻzlarning tarkibidagi unlilar uchun nemis tilida muqobil variant yoʻq. Urgʻuga uchragan unli soʻz maxsus artikulyatsiyasiga ega, bunda tilning eng baland nuqtasi qattiq tanglay ostidan ancha chuqur, lablari ham yumaloq shaklda boʻlmaydi. Inglizcha soʻzning nemischa talaffuzida *menejer*, ammo bunda maxsus inglizcha tovush ishlatilmaydi, lekin undagi *e*, nemis tilidagi *Männer* soʻzida talaffuz qilinadigan –e tovushi bilan mos keladi, yaʼni tovush almashtiruvchisi boʻladi. Nemis tili kontekstida mos keladigan ingliz tilidagi unli tovushlarni talaffuz qilish (agar siz ularni yaxshi oʻzlashtirsangiz) nemis fonemik tizimiga bogʻlanmasdan, nemis tilidan ogʻish boʻladi, bu tovushga taʼsir qiladi.

Fonetik almashtirish xorijiy soʻzlarni talaffuz qilishning odatiy usuli hisoblanadi. odatda, Chet tili talaffuzi bilan tanish boʻlgan oʻqimishli odamning ogʻzida chet tilining eshitish taassurotiga eng yaqin boʻlgan oʻrnini bosuvchi nemis fonemasini ishlatishdan iborat. Masalan, inglizcha *Derby* soʻzi tovush almashtirishning yana bir turini namoyish etadi. Bunday maxsus talaffuz inglizcha talaffuzning baʼzi bir asosiy qoidalarini yaxshi biladigan barcha nemis odamlariga ham tanish emas. Shunday qilib, siz *Derby ni flirten*, *Girl* bilan bogʻlaysiz va ushbu soʻzlarni nemis tilidagi “Körper” soʻzidagiumlaut tovushiga moslashtirib talaffuz qilasiz. Til ishtirokchilari uchun ona tilining fonetik xususiyatlarini orqa fonga surish oson ish emas.

Nemis tili lugʻatlari ingliz tili, lotin tili, qadimgi yunon tillaridan oʻzlashgan oʻzlashmalarning ham talaffuzi haqida juda rang-barang tasvirni taqdim etadi. [3:169-185] Nemis lugʻatlarining tahlili shuni koʻrsatdiki, bir xil xorijiy soʻzga boshqacha munosabatda boʻlishadi. Duden chet soʻzlar lugʻatida nemis tilidagi xorijiy soʻzlarning talaffuzi va ularning chet tilidagi talaffuzi oʻrtasida farq bor. Masalan,

chet soʻz deb ataladigan soʻzlar allaqachon Germanizatsiya izlarini aniq koʻrsatmoqda. Masalan, chet tilidagi *sp* va *st* (stantsiya), *schp* (spurt) sifatida talaffuz qilinadi, aksent chegirma inglizcha chegirma bilan almashtiriladi.

Masalan: *lat -ia dt.ie fran. -ie, -ier dt -ei, ieren*

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYXATI: (REFERENCES)

1. Brokartaite I. *Entlehnungen im Deutschen. Kursbuch, Universität Siala, 2009, S. 27.*
2. Brokartaite I. *Entlehnungen im Deutschen. Kursbuch, Universität Siala, 2009, S. 30.*
3. Colliander P. *Die Aussprache der Fremd- und fremden Wörter im Deutschen aus der Sicht des Deutschen als Fremdsprache. Was sagen ausgewählte Wörterbücher? In: Triangulum. Germanistisches Jahrbuch für Estland, Lettland, Litauen. Riga und Bonn, S. 169–185.*
4. Polenz P. *Deutsche Sprachgeschichte vom Spätmittelalter bis zur Gegenwart. Bd. 3: 19. Und 20. Jahrhundert. Berlin/New York: Walter de Gruyter Verlag, 1999, S. 46.*
5. Scharnhorst J. *Das Fremdwort – ein heißes Eisen in der Sprachpflege. In: Sprachpflege, 1967/4, S.80.*
6. Schippan T. *Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen, 1992, S. 236-264.*
7. Schmidt W. *Deutsche Sprachkunde. Berlin, 1968, S.79.*
8. Tesch G. *Linguale Interferenz. Theoretische, terminologische und methodische Grundfragen zu ihrer Erforschung, Tübingen, TBL-Verlag Narr, 1978, S. 48.*
9. Tesch G. *Linguale Interferenz. Theoretische, terminologische und methodische Grundfragen zu ihrer Erforschung, Tübingen, TBL-Verlag Narr, 1978, S. 116-128.*